

PIOTR WIŚNIEWSKI

PROBLEMATYKA UZYSKIWANIA OSOBOWOŚCI PRAWNEJ
W PRAWIE POLSKIM
PRZEZ KOŚCIELNE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE
NA PRZYKŁADZIE KOŚCIELNYCH ROZGŁOŚNI RADIOWYCH
I STACJI TELEWIZYJNYCH

WPROWADZENIE

Przez osobowość prawną¹ jakiegoś bytu rozumie się zespół właściwości, dzięki którym może on uczestniczyć w obrocie prawnym jako podmiot uprawnień i obowiązków w stosunku do innych podmiotów w danym porządku

Dr PIOTR WIŚNIEWSKI – asystent Katedry Prawa Konstytucyjnego, Wydział Zamiejscowy Nauk Prawnych i Ekonomicznych KUL w Tomaszowie Lubelskim; adres do korespondencji: ul. Lwowska 80, 22-600 Tomaszów Lubelski.

¹ Co do natury osoby prawnej, w prawie cywilnym istnieje wiele teorii. Z. Radwański wyróżnia dwa kierunki teoretyczne: teorię fikcji (za twórcę uznając F. K. Savigny'ego) oraz teorię realistyczną (w polskiej doktrynie reprezentowaną przez: R. Longchamps de Beriera i F. Zolla). Polski Kodeks cywilny (k.c.) [Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny, Dz. U. z 1964 r., Nr 16, poz. 93 z późn. zm.] opiera się na teorii realistycznej, [za:] Z. Radwański, *Prawo cywilne – część ogólna*, Warszawa 2002, s. 172. W prawie kanonicznym także wypracowano wiele teorii. R. Sobański za znajdujące się na przeciwstawnych biegunach uznał teorię fikcji (Innocenty IV – papież od 25 czerwca 1243 r. do 7 grudnia 1254 r.) oraz teorię realnego substratu (szczególnie mocno akcentowana zwłaszcza po roku 1917). Pierwsza z nich głosi, że tylko człowiek może być podmiotem praw, zatem *osoba prawna* to byt, któremu przypisano cechy, których nie ma. Fikcja polega na traktowaniu jako osoby czegoś, co nią nie jest. Druga teoria uznaje *osoby prawne* za byty realnie istniejące, których prawo nie tworzy a jedynie reguluje, [za:] R. Sobański, [Rozdział II] *Osoby prawne*, [w:] J. Krucowski, R. Sobański, *Komentarz do Kodeksu Prawa Kanonicznego*, t. I, Księga I. *Normy ogólne*, Poznań: Pallottinum 2003, s. 186-187.

prawnym² (np. w porządku prawnym państwa bądź w porządku prawnym Kościoła)³.

W tym miejscu rodzi się pytanie: w jaki sposób następuje uznawanie osobowości prawnej uzyskanej przez podmiot w jednym porządku prawnym – w innym porządku prawnym? Zagadnienie to zostanie poddane analizie poprzez ukazanie problematyki uzyskiwania osobowości prawnej w prawie polskim przez kościelne jednostki organizacyjne na przykładzie kościelnych rozgłośni radiowych i stacji telewizyjnych. Przez które będziemy rozumieli rozgłośnie radiowe i stacje telewizyjne wszystkich Kościołów i innych związków wyznaniowych działających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (RP).

Regulacje państwo–związki wyznaniowe mają być oparte na umowie międzynarodowej (konkordat) i ustawie z Kościołem katolickim oraz na ustawach uchwalonych na podstawie porozumienia z władzami pozostałych związków wyznaniowych (art. 25 ust. 2-5 Konstytucji RP z 1997 r.⁴).

W praktyce tylko niewielka część z działających na terytorium RP związków wyznaniowych ma uregulowany status w drodze ustawy. Zdecydowana większość działa na podstawie wpisu do *rejestru kościołów i innych związków wyznaniowych*, o którym mowa w art. 30 ustawy o gwarancjach wolności sumienia i wyznania⁵, prowadzonego przez ministra właściwego do spraw wyznań religijnych (obecnie właściwym ministrem jest minister spraw wewnętrznych i administracji).

W Polsce według stanu z 31 lipca 2001 r. podmiotowość prawną uzyskało 157 Kościołów i innych związków wyznaniowych⁶. Według stanu na dzień 12 czerwca 2010 r. w rejestrze prowadzonym przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji znajdowało się: 15 Kościołów i innych związków

² Odnośnie do powstania i reprezentacji osób prawnych k.c. stanowi, co następuje: osobami prawnymi są Skarb Państwa i jednostki organizacyjne, którym przepisy szczególne przyznają osobowość prawną (art. 33). Powstanie, ustrój i ustanie osób prawnych określają właściwe przepisy, a w przypadku i w zakresie, na jaki przepisy te na to pozwalają, organizację i sposób działania osoby prawnej reguluje także jej własny statut (art. 35). Uzyskanie osobowości prawnej następuje z chwilą wpisu danej jednostki organizacyjnej do właściwego rejestru, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej (art. 37 § 1).

³ J. K r u k o w s k i, *Polskie prawo wyznaniowe*, Warszawa 2005, s. 98.

⁴ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.

⁵ Ustawa z 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, t.j. Dz. U. z 2005 r., Nr 231, poz. 1965 z późn. zm.

⁶ M. L i b i s z o w s k a - Ż ó ł t k o w s k a, *Kościół i związki wyznaniowe w Polsce. Mały słownik*, Warszawa 2001, s. 5.

wyznaniowych działających na podstawie odrębnych ustaw oraz 155 Kościołów i innych związków wyznaniowych wpisanych do rejestru Kościołów i innych związków wyznaniowych⁷ – łącznie 170 Kościołów i innych związków wyznaniowych⁸.

Pamiętać przy tym należy, że podstawową zasadą obowiązującą w relacjach państwo–związki wyznaniowe zapisaną w prawie polskim jest zasada równouprawnienia Kościołów i innych związków wyznaniowych wobec państwa. Zasada ta wynika wprost z treści art. 25 ust. 1 Konstytucji RP z 1997 r. Jej ostateczną racją jest równość wszystkich ludzi ze względu na to, iż są nosicielami tej samej godności ludzkiej, bez względu na ich przekonania i przynależność do związku wyznaniowego. Równouprawnienie związków wyznaniowych jest zatem konsekwencją równości ludzi co do godności. Równouprawnienie nie może być utożsamiane z identycznością (byłby to bowiem prymitywny egalitaryzm – identyczne traktowanie wszystkich podmiotów należących do danego zbioru, pod każdym względem, mimo istniejących między nimi różnic – w ten sposób słabsi *ściągali*by silniejszych do swego poziomu). Utożsamianie równości z identycznością różnych podmiotów prawa jest sprzeczne z wymogami sprawiedliwości rozdzielczej. Tylko zatem tam, gdzie każdy związek wyznaniowy ma określoną cechę, prawo nie powinno dokonywać ich różnicowania⁹.

Konstytucyjna zasada równouprawnienia Kościołów i innych związków wyznaniowych obowiązuje jako zasada bez względu na formę uregulowania sytuacji prawnej Kościołów i związków wyznaniowych. Wykładnię tę potwierdził 30 stycznia 1991 r. Trybunał Konstytucyjny¹⁰. Tak więc Kościół lub inny związek wyznaniowy, który nie ma uregulowanej sytuacji prawnej w drodze ustawowej, jak to jest w przypadku niektórych z nich, ma takie same prawa, jak te Kościoły, które mają uregulowaną sytuację na drodze ustawowej.

⁷ Ostatni wpis z datą: 9 października 2009 [za:] <http://www.mswia.gov.pl/index.php?dzial=92&id=223-2010.06.12.16.19>.

⁸ <http://www.mswia.gov.pl/index.php?dzial=92&id=223-2010.06.12.16.19>

⁹ K r u k o w s k i, *Polskie prawo wyznaniowe*, s. 54.

¹⁰ Orzeczenie TK z 30 stycznia 1991 o sygnaturze akt K 11/90. Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego 1991 r., s. 27.

I. UZNAWANIE OSOBOWOŚCI PRAWNEJ KOŚCIELNYCH JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH PRZEZ PAŃSTWO

Uprzedzając analizy przeprowadzone w dalszej części artykułu, należy zauważyć, że własne rozgłoszenie radiowe lub rozgłoszenie radiowe i stacje telewizyjne z wszystkich 170 Kościołów i innych związków wyznaniowych działających w Polsce, posiadają jedynie dwa Kościoły: katolicki i prawosławny. Dalsze analizy zostaną zatem przeprowadzone jedynie w zakresie regulacji prawnych dotyczących stosunku państwa z tymi dwoma Kościołami oraz norm zawartych w ustawie o gwarancjach wolności sumienia i wyznania.

1. UZNAWANIE OSOBOWOŚCI PRAWNEJ JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

Konkordat z 1993 r.¹¹ stanowi: „Rzeczpospolita Polska uznaje osobowość prawną Kościoła Katolickiego” (art. 4 ust. 1) oraz „[...] wszystkich instytucji kościelnych terytorialnych i personalnych, które uzyskały taką osobowość na podstawie przepisów prawa kanonicznego” (art. 4 ust. 2), zaś: „Inne instytucje kościelne mogą na wniosek władzy kościelnej uzyskać osobowość prawną na podstawie prawa polskiego” (art. 4 ust. 3). Z brzmienia tego przepisu wynika generalna gwarancja uznania przez państwo osobowości wszystkich instytucji kościelnych, które uzyskały taką osobowość w trybie przewidzianym w prawie kanonicznym. Tym samym ustawodawca polski zapewnia skuteczność w porządku państwowym aktów prawnych erygujących kościelne jednostki organizacyjne wyposażone w osobowość kanoniczną, dokonanych przez kompetentne organy władzy kościelnej na podstawie przepisów prawa kanonicznego. Artykuł 4 ust. 2 Konkordatu z 1993 r. uchylił postanowienia art. 5 ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego¹², w myśl której osobowość prawną w porządku państwowym mogły uzyskać tylko te kościelne osoby prawne, które zostały wyliczone w art. 6-10 tej ustawy¹³.

¹¹ Konkordat między Stolicą Apostolską i Rzeczpospolitą Polską z dnia 28 lipca 1993, Dz. U. z 1998 r., Nr 51, poz. 318, AAS 90(1998), s. 310-329.

¹² Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, Dz. U. Nr 29, poz. 154 z późn. zm.

¹³ K r u k o w s k i, *Polskie prawo wyznaniowe* s. 104.

2. UZNAWANIE OSOBOWOŚCI PRAWNEJ JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH KOŚCIOŁA PRAWOSŁAWNEGO

Ustawa o stosunku Państwa do Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego¹⁴ stanowi: „Kościół rządzi się w swych sprawach wewnętrznych własnym prawem, swobodnie wykonuje władzę duchowną i jurysdykcyjną oraz zarządza swoimi sprawami” (art. 2 ust. 1). Najwyższą władzą Kościoła jest Sobór Lokalny, będący Soborem Krajowym Kościoła (art. 6 ust. 3). Kompetencje Soboru Lokalnego oraz innych organów Kościoła jako całości, tj. Świętego Soboru Biskupów i Metropolity¹⁵, ustala Statut Wewnętrzny Kościoła, który uchwała Sobór Lokalny. Jednocześnie postanowienia Statutu nie mogą być sprzeczne z ustawą (art. 6 ust. 4). Cały rozdział drugi ustawy został poświęcony regulacji kwestii związanych z osobami prawnymi Kościoła i ich organami. W skład struktury organizacyjnej Kościoła wchodzi osoby prawne wymienione w art. 6¹⁶ (art. 5 ust. 1). Inne jednostki organizacyjne Kościoła mogą, na wniosek Świętego Soboru Biskupów, uzyskać osobowość prawną w drodze rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych i administracji¹⁷ (art. 7).

¹⁴ Ustawa z dnia 4 lipca 1991 r. o stosunku Państwa do Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego, Dz. U. Nr 66, poz. 287 z późn. zm.

¹⁵ Art. 6 ust. 1 p. 1) Ustawy o stosunku Państwa do Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego.

¹⁶ Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny jako całość (metropolia), diecezje, Prawosławny Ordynariat Wojska Polskiego, parafie, klasztory, prawosławne seminaria duchowne, szkoły ikonografii lub śpiewu cerkiewnego, Prawosławny Metropolitalny Ośrodek Miłosierdzia, prawosławne diecezjalne ośrodki miłosierdzia, Bractwo Młodzieży Prawosławnej, bractwa cerkiewne (art. 6 ust. 1 p. 1)-11) Ustawy o stosunku Państwa do Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego).

¹⁷ W oryginale do dnia dzisiejszego pozostaje pierwotna redakcja z roku 1991: „Ministra – Szefa Urzędu Rady Ministrów”. Pomimo likwidacji Urzędu Rady Ministrów oraz „Ministra – Szefa Urzędu Rady Ministrów” na mocy art. 2 ust. 2 Ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. – Przepisy wprowadzające ustawy reformujące funkcjonowanie gospodarki i administracji publicznej (Dz. U. Nr 106, poz. 497 z późn. zm.), który stanowi: „Znosi się: [...] 2) Urząd Rady Ministrów”. Ta sama ustawa w art. 2 ust. 3 stanowi: „Tworzy się urzędy: 1) Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji [...]”. W art. 7 stanowi: „Do zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji przechodzą zadania i kompetencje należące dotychczas do: [...] 3) Ministra – Szefa Urzędu Rady Ministrów, określone w przepisach ustaw i innych aktach prawnych z mocą ustawy oraz wynikające z przepisów wydanych na podstawie upoważnień zawartych w ustawach lub w innych aktach prawnych z mocą ustawy [...]”. Stało się tak pomimo to, że 24 lipca 1998 r. uchwalona została Ustawa o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej – w związku z reformą ustrojową państwa, Dz. U. Nr 106, poz. 668 z późn. zm. Artykuł 73 tej ustawy wprowadzał zmiany w Usta-

3. UZNAWANIE OSOBOWOŚCI PRAWNEJ
KOŚCIELNYCH JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH
WEDŁUG USTAWY O GWARANCJACH WOLNOŚCI SUMIENIA I WYZNANIA

Ustawa o gwarancjach wolności sumienia i wyznania stanowi: „osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych, ich organy, zakres kompetencji i sposób powoływania oraz reprezentacji określają statuty (prawo wewnętrzne, zwane dalej «statutami»)» (art. 28 ust. 2).

II. OSOBOWOŚĆ PRAWNA
WEDŁUG KODEKSU PRAWA KANONICZNEGO Z 1983 R.

Kodeks Prawa Kanonicznego z 1983 r.¹⁸ (KPK/83) stanowi: „Kościół katolicki i Stolica Apostolska są osobami moralnymi z samego ustanowienia Bożego” (kan. 113 § 1), oraz że obok „osób fizycznych są w Kościele także osoby prawne” (kan. 113 § 2), czyli zespoły osób albo rzeczy (kan. 115 § 1), będące podmiotem praw i obowiązków, odpowiadających ich charakterowi (kan. 113 § 2). Osoby prawne ustanawiane są na mocy przepisu prawa albo w formie dekretu kompetentnej władzy kościelnej (kan. 114 § 1)¹⁹.

KPK/83 nie zawiera zatem zamkniętego katalogu kościelnych osób prawnych. Przyznaje osobowość prawną pewnym bytom, np. diecezjom, prałaturom terytorialnym, opactwom terytorialnym, wikariatom apostolskim, prefekturom apostolskim, administraturom apostolskim erygowanym na stałe (kan. 373 w związku z kan. 368), parafiom (kan. 515 § 3) – pozostawiając kompetentnej władzy kościelnej swobodę nadawania osobowości prawnej innym podmiotom, które „realizują cel rzeczywiście pożyteczny oraz [...] posiadają

wie o stosunku Państwa do Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego. Jedną z tych zmian była zmiana wprowadzona w art. 10: „w ust. 2 wyrazy Minister – Szef Urzędu Rady Ministrów zastępuje się wyrazami minister właściwy do spraw wyznań religijnych” (art. 73 p. 1) ppkt. b)). Ustawodawca nie dostrzegł, że Minister – Szef Urzędu Rady Ministrów jest wymieniony także w art. 7 (i 11) ustawy.

¹⁸ *Codex Iuris Canonici auctoritate Ioannis Pauli PP. II promulgatus die XXV Ianuarii MCMLXXXIII anni*, AAS 75(1983), pars II; tekst polski: *Kodeks Prawa Kanonicznego*, przekład polski zatwierdzony przez Konferencję Episkopatu, Poznań: Wydawnictwo Pallottinum 1984.

¹⁹ Por. S o b a n s k i, [Rozdział II] *Osoby prawne*, s. 187-192.

środki, które według przewidywań wystarczają do osiągnięcia ustalonego celu” (kan. 114 § 3)²⁰.

III. TRYBY UZNAWANIA OSOBOWOŚCI PRAWNEJ INSTYTUCJI KOŚCIELNYCH

Warunkiem formalnym nabycia osobowości prawnej na podstawie prawa polskiego przez podmioty kościelne jest jej uznanie przez państwo²¹.

1. TRYBY UZNAWANIA OSOBOWOŚCI PRAWNEJ JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

Konkordat z 1993 r. nie wypowiedza się co do trybu, w jakim następuje uznanie przez państwo osobowości prawnej kościelnych jednostek organizacyjnych mających osobowość na podstawie przepisów prawa kanonicznego. Analiza przepisów ustawy o stosunku Państwa do Kościoła katolickiego prowadzi do wniosku, iż możliwe są cztery tryby uznawania osobowości cywilnoprawnej kościelnych jednostek organizacyjnych mających osobowość kanoniczną: tryb ustawowy, tryb administracyjny w drodze powiadomienia właściwego organu władzy państwowej, tryb administracyjny w drodze rozporządzenia ministra właściwego w sprawach wyznaniowych oraz tryb rejestracji sądowej²².

2. TRYBY UZNAWANIA OSOBOWOŚCI PRAWNEJ JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH KOŚCIOŁA PRAWOSŁAWNEGO

Analiza przepisów ustawy o stosunku Państwa do Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego prowadzi do wniosku, iż możliwe są trzy tryby uznawania osobowości cywilnoprawnej kościelnych jednostek organizacyjnych: tryb ustawowy, tryb administracyjny w drodze powiadomienia kompe-

²⁰ Por. K r u k o w s k i, *Polskie prawo wyznaniowe*, s. 105.

²¹ Tamże, s. 98.

²² Por. tamże, s. 105.

tentnego organu władzy państwowej oraz tryb administracyjny w drodze rozporządzenia ministra kompetentnego w sprawach wyznaniowych (art. 6-11)²³. Prawosławne rozgłośnie radiowe mogą uzyskać osobowość prawną w trybie administracyjnym, w drodze rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych i administracji (kompetentnego w sprawach wyznaniowych) na mocy art. 7 ustawy.

3. TRYB USTAWOWY

Na mocy ustawy o stosunku Państwa do Kościoła katolickiego osobowość prawną mają kościelne osoby prawne, które wyliczone zostały w art. 6 tej ustawy: Konferencja Episkopatu Polski (KEP) (art. 6), kościelne instytucje naukowe: Katolicki Uniwersytet Lubelski, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie²⁴ oraz cztery wydziały teologiczne: w Warszawie, we Wrocławiu, w Poznaniu i w Krakowie (art. 9 ust. 1 pkt 1-6). W przyszłości w trybie tym mogą powstawać nowe kościelne jednostki organizacyjne, do ustanowienia których ustawodawstwo polskie wymaga drogi ustawowej²⁵.

Na mocy ustawy o stosunku Państwa do Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego osobowość prawną ma Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny jako całość (metropolia) (art. 6 ust. 1 p. 1).

²³ Tamże, s. 108-109.

²⁴ Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie powstał w wyniku podniesienia do tej godności Papieskiej Akademii Teologicznej (Dekret Kongregacji Wychowania Katolickiego z 19 czerwca 2009 r. informujący o decyzji papieża Benedykta XVI, który przychyłając się do próśb J.E. Stanisława kardynała Dziwisza – Arcybiskupa Metropolity Krakowskiego i Wielkiego Kanclerza PAT, dla uczczenia pamięci Sługi Bożego Jana Pawła II podniósł Papieską Akademię Teologiczną do godności Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II dla rozwijania nauk kościelnych, [za:] <http://upjp2.edu.pl/strona/wce07uabg3>). W związku z tą decyzją papieża uchwalona została ustawa z dnia 2 grudnia 2009 r. o zmianie ustawy o finansowaniu Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie z budżetu państwa oraz Ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 219, poz. 1710). Artykuł 2. tej ustawy wprowadził zmianę do ustawy o stosunku Państwa do Kościoła katolickiego, polegającą na nadaniu art. 9 ust. 2 p. 2) ustawy o stosunku Państwa do Kościoła katolickiego nowej treści: „2) Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie”.

²⁵ K r u k o w s k i, *Polskie prawo wyznaniowe*, s. 105; H. M i s z t a l, *Osobowość prawna kościołów i innych związków wyznaniowych*, [w:] *Prawo wyznaniowe*, red. H. Misztal, P. Stanisław, Lublin 2003, s. 259.

4. TRYB ADMINISTRACYJNY W DRODZE POWIADOMIENIA WŁAŚCIWEGO ORGANU WŁADZY PAŃSTWOWEJ

Na mocy art. 7-8 ustawy o stosunku Państwa do Kościoła katolickiego następujące kościelne osoby prawne o charakterze terytorialnym i personalnym w celu uzyskania uznania osobowości cywilnoprawnej muszą spełnić wymóg powiadomienia odpowiedniego organu władzy administracji państwowej: kościelne osoby terytorialne (metropolie, archidiecezje, diecezje, administratury apostolskie, parafie), kościelne osoby personalne i inne jednostki organizacyjne (Caritas Polska, Caritas diecezjalna, papieskie dzieła misyjne, Ordynariat Polowy, kapituły, parafie personalne, konferencje wyższych przełożonych zakonnych, instytuty życia konsekrowanego i stowarzyszenia życia apostolskiego, prowincje zakonne, wyższe i niższe seminaria duchowne diecezjalne i seminaria duchowne zakonne²⁶).

Na mocy art. 6 ust. 1 p. 2)-11) w związku z treścią art. 10 ust. 1 ustawy o stosunku Państwa do Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego następujące jednostki organizacyjne Kościoła w celu uzyskania osobowości cywilnoprawnej muszą spełnić wymóg powiadomienia odpowiedniego organu władzy administracji państwowej: diecezje, Prawosławny Ordynariat Wojska Polskiego, parafie, klasztory, prawosławne seminaria duchowne, szkoły ikonografii lub śpiewu cerkiewnego, Prawosławny Metropolitalny Ośrodek Miłosierdzia, prawosławne diecezjalne ośrodki miłosierdzia, Bractwo Młodzieży Prawosławnej oraz bractwa cerkiewne.

5. TRYB ADMINISTRACYJNY W DRODZE ROZPORZĄDZENIA MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

Artykuł 10 ustawy o stosunku Państwa do Kościoła katolickiego przewiduje także możliwość nabycia osobowości prawnej przez takie jednostki organizacyjne Kościoła, które nie zostały enumeratywnie wyliczone w art. 6-9 tej ustawy, w drodze rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych i administracji. Takie rozporządzenie publikowane jest w Dzienniku Ustaw. Przy zastosowaniu tego trybu uznanie osobowości cywilnoprawnej kościelnych jednostek organizacyjnych następuje na wniosek Sekretariatu KEP (art. 34 ust. 3)²⁷.

²⁶ K r u k o w s k i, *Polskie prawo wyznaniowe.*, s. 105-106; M i s z t a l, *Osobowość prawna kościołów*, s. 259-260.

²⁷ K r u k o w s k i, *Polskie prawo wyznaniowe*, s. 107; M i s z t a l, *Osobowość prawna kościołów*, s. 260.

W dniu 6 listopada 2000 r. komisje konkordatowe Rządowa i Kościelna zatwierdziły tekst *Instrukcji dotyczącej zakresu i sposobu uzyskania osobowości prawnej przez instytucje kościelne na podstawie prawa polskiego*²⁸. Instrukcja ta przewiduje konieczność przedstawienia przez podmiot starający się o uzyskanie osobowości prawnej następujących dokumentów:

1) wniosku adresowanego do ministra spraw wewnętrznych i administracji, sporządzonego przez władzę kościelną, która utworzyła publiczną osobę prawną; komisje sporządziły wzór, stanowiący załącznik²⁹ do Instrukcji;

2) uwierzytelnionej kopii dekretu władzy kościelnej tworzącego osobę prawną. Dekret powinien zawierać wszystkie konieczne elementy, z powołaniem się na stosowny przepis KPK/83 lub Kodeksu Kanonów Kościołów Wschodnich³⁰. Uwierzytelnienia kopii dekretu należy dokonać w instytucji kościelnej, która utworzyła osobę prawną (odpowiednio w: Sekretariacie KEP, kuriach diecezjalnych lub kuriach zakonnych);

3) uwierzytelnionego tekstu statutu danej osoby prawnej, który winien być sporządzony zgodnie z wymogami prawa kanonicznego i prawa polskiego;

²⁸ Akta Konferencji Episkopatu Polski 2000, nr 5, s. 41-50.

²⁹ **Wniosek o wydanie rozporządzenia w sprawie nadania osobowości prawnej instytucji kościelnej**

L. dz.

Na podstawie art. 4 ust. 3 Konkordatu między Stolicą Apostolską i Rzeczpospolitą Polską, podpisanego w Warszawie dnia 28 lipca 1993 r. (Dz. U. z 1998 r., Nr 51, poz. 318) oraz art. 10 Ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 29, poz. 154 z późn. zm.), uprzejmie proszę o wydanie rozporządzenia w sprawie nadania osobowości prawnej instytucji Kościoła Katolickiego pod nazwą z siedzibą w

W załączeniu przekazuję uwierzytelnione kopie: dekretu powołującego tę osobę prawną zgodnie z prawem kanonicznym, Statut tej instytucji oraz kwestionariusz zawierający jej podstawowe dane identyfikacyjne.

Uprzejmie proszę powiadomić o podjętej decyzji.

miejsowość, data

pieczęć, podpis

Podstawowe dane identyfikacyjne nowej osoby prawnej

nazwa kościelnej osoby prawnej: (pełna nazwa)

nazwa skrócona: (ewentualnie nazwa skrócona)

siedziba: (miejsowość)

(dokładny adres z kodem pocztowym)

charakter osoby prawnej (np. stowarzyszenie, organizacja kościelna)

obszar działania (Rzeczpospolita Polska, diecezja

³⁰ *Codex Canonum Ecclesiarum Orientalium auctoritate Ioannis Pauli PP. II promulgatus die XVIII Octobris anno MCMXC*, AAS 82(1990), s. 1045-1363; tekst polski: *Kodeks Kanonów Kościołów Wschodnich promulgowany przez papieża Jana Pawła II*. Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin: Wydawnictwo Archidiecezji Lubelskiej Gaudium 2002.

4) do wyżej wymienionych dokumentów należy załączyć podstawowe dane identyfikacyjne osoby prawnej, według formularza stanowiącego załącznik do Instrukcji (p. 6).

Wnioski wraz z dokumentacją winny być przekazywane do ministra spraw wewnętrznych i administracji za pośrednictwem Sekretariatu KEP. O podpisaniu rozporządzenia minister spraw wewnętrznych i administracji informuje Sekretariat KEP, który tę wiadomość przekazuje zainteresowanym. Dowodem posiadania osobowości w świetle prawa polskiego jest rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych i administracji opublikowane w Dzienniku Ustaw. Zainteresowani winni posiadać numer Dziennika Ustaw, w którym to rozporządzenie zostało opublikowane. Zmiany statutu osoby prawnej, jakie nastąpiły po otrzymaniu przez nią osobowości prawnej w tym trybie, wymagają notyfikowania ministra spraw wewnętrznych i administracji za pośrednictwem Sekretariatu KEP. Do notyfikacji należy dołączyć ujednolicony tekst statutu w brzmieniu po dokonanych zmianach. Wszelkie wątpliwości lub przypadki nieujęte w Instrukcji należy przedstawiać Sekretariatowi KEP, który wyjaśni sprawę w uzgodnieniu z ministrem spraw wewnętrznych i administracji (p. 6, 7, 10, 11, 13 i 16).

Na mocy ustawy o stosunku Państwa do Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego osobowość prawną w drodze rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych i administracji mogą uzyskać na wniosek Świętego Soboru Biskupów inne, niż wymienione w art. 6 ustawy jednostki organizacyjne Kościoła (art. 7).

6. TRYB REJESTRACJI SĄDOWEJ

Artykuł 4 ust. 3 Konkordatu stanowi: „Inne instytucje kościelne mogą na wniosek władzy kościelnej uzyskać osobowość prawną na podstawie prawa polskiego”. Przez inne instytucje należy rozumieć takie jednostki organizacyjne, które posiadają osobowość prawną na podstawie prawa kanonicznego (np. prywatne stowarzyszenia wiernych) i chcą samodzielnie uczestniczyć w obrocie prawnym, wykorzystując przepisy prawa polskiego. Wnioskodawcą w tej sprawie ma być kompetentny zarząd danej jednostki organizacyjnej. Prawo polskie przewiduje dla tych instytucji tryb rejestracji sądowej³¹.

³¹ K r u k o w s k i, *Polskie prawo wyznaniowe*, s. 107; M i s z t a l, *Osobowość prawna kościołów*, s. 260.

Ustawa o stosunku Państwa do Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego nie przewiduje możliwości uzyskiwania osobowości prawnej przez jednostki organizacyjne tego Kościoła w drodze rejestracji sądowej.

IV. KONSEKWENCJE UZYSKANIA OSOBOWOŚCI PRAWNEJ PRZEZ KOŚCIELNĄ JEDNOSTKĘ ORGANIZACYJNĄ

Konsekwencją uzyskania osobowości cywilnoprawnej przez instytucje kościelne jest możliwość samodzielnego uczestniczenia w obrocie prawnym za pośrednictwem swych organów³². Inna konsekwencja wynika z ustawy o stosunku Państwa do Kościoła katolickiego, która stanowi, że: „Kościelna osoba prawna nie odpowiada za zobowiązania innej kościelnej osoby prawnej” (art. 11)³³. Identycznie stanowi ustawa o stosunku Państwa do Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego. Artykuł 8 tej ustawy stanowi: „Kościelna osoba prawna nie odpowiada za zobowiązania innej kościelnej osoby prawnej”.

V. PROBLEM OSOBOWOŚCI PRAWNEJ KOŚCIELNYCH ROZGŁOŚNI RADIOWYCH I STACJI TELEWIZYJNYCH

Spośród wszystkich związków wyznaniowych mających podmiotowość prawną, swoje rozgłoszenie radiowe i/lub stacje telewizyjne posiadają: Kościół katolicki oraz Kościół prawosławny. Kościół Ewangelicko-Reformowany nie posiada własnej rozgłoszni radiowej ani stacji telewizyjnej, ale realizuje swoje cele przez Radio CCM³⁴. Podajemy zestawienie.

³² K r u k o w s k i, *Polskie prawo wyznaniowe*, s. 107.

³³ M i s z t a l, *Osobowość prawna kościołów*, s. 253.

³⁴ Wnioski takie autor wysuwa na podstawie przeprowadzonych badań, których efekty zostały opisane w artykule *Radiofonia i telewizja jako narzędzia służące realizacji misji Kościołów i innych związków wyznaniowych (z wyłączeniem Kościoła katolickiego)*. *Gwarancje prawne i ich realizacja w Polsce po roku 1989*, RNP 20(2010), nr 2, s. 55-82.

Koncesje na rozpowszechnianie programów radiowych drogą naziemną³⁵

Nr koncesji data wydania	Nazwa programu	Nadawca	Siedziba telefon; fax
1	2	3	4
430/2010-R 02-02-2010	RADIO VOX FM OLSZTYN	Archidiecezja Warmińska	10-006 Olsztyn, ul. Seweryna Pieniężnego 22
428/2009-R 18-11-2009	Radio VOX FM Podhale	Archidiecezja Krakowska	31-004 Kraków, ul. Franciszkańska 3
028/K/2009-R 30-01-2009	KATOLICKIE RADIO FIAT	Archidiecezja Częstochowska	42-200 Częstochowa, Al. Najświętszej Marii Panny 54
015/K/2008-R 14-11-2008	Radio Jasna Góra	Klasztor oo. Paulinów Jasna Góra – Częstochowa	42-225 Częstochowa, ul. O. Augustyna Kordeckiego 2
005/K/2008-R 09-07-2008	ANIOŁ BESKIDÓW – Beskidzkie Radio Katolickie	Diecezja Bielsko-Żywiecka	43-300 Bielsko Biała, ul. Żeromskiego 5/7
004/K/2008-R 09-07-2008	Diecezjalne Radio NADZIEJA	Diecezja Łomżyńska	18-400 Łomża, ul. Sadowa 3
003/K/2008-R 09-05-2008	RADIO MARYJA	Warszawska Prowincja Redemptorystów	00-230 Warszawa, ul. Piesza 1
186/P/2004-R 07-10-2004	RADIO CCM	Radio CCM Sp. z o.o.	44-100 Gliwice, ul. Jana Pawła II 2
289/2003-R 27-06-2003	AIN KARIM Radio Skomielna Czarna	Rzymsko-Katolicka Parafia p.w. Nawiedzenia NMP	32-437 Skomielna Czarna, Skomielna Czarna 240
115/P/2002-R 08-03-2002	RADIO PLUS KIELCE	Diecezja Kielecka	25-013 Kielce, ul. Jana Pawła II 3
113/P/2002-R 26-02-2002	RADIO PLUS LEGNICA	Diecezja Legnicka	59-220 Legnica, ul. Jana Pawła II 1
101/P/2002-R 25-01-2002	RADIO PLUS ŚLĄSK	Diecezja Gliwicka	44-100 Gliwice, ul. Łużycka 1
071/P/2001-R 14-11-2001	RADIO VOX FM GRYFICE	Archidiecezja Szczecińsko-Kamieńska	71-459 Szczecin, ul. Papieża Pawła VI 4
070/P/2001-R 14-11-2001	RDN MAŁOPOLSKA	Diecezja Tarnowska	33-100 Tarnów, ul. Legionów 30

³⁵ <http://www.krrit.gov.pl/bip/Nadawcy/Nadawcykoncesjonowani/Koncesjeradiowe/tabid/216/Default.aspx-2010.06.12.12.01>

1	2	3	4
069/P/2001-R 14-11-2001	EMAUS – KATOLICKIE RADIO POZNAŃ	Archidiecezja Poznańska	61-109 Poznań, ul. Ostrów Tumski 1
068/P/2001-R 14-11-2001	RADIO VOX FM LIPIANY	Archidiecezja Szczecińsko-Kamieńska	71-459 Szczecin, ul. Papieża Pawła VI 4
066/P/2001-R 14-11-2001	RADIO VOX FM SZCZECIN	Archidiecezja Szczecińsko-Kamieńska	71-459 Szczecin, ul. Papieża Pawła VI 4
065/P/2001-R 14-11-2001	RADIO VOX FM ŁÓDŹ	Archidiecezja Łódzka	90-458 Łódź, ul. Ks. Skorupki 1A
064/P/2001-R 14-11-2001	RADIO PLUS	Archidiecezja Gdańska	80-330 Gdańsk, ul. Cystersów 15
063/P/2001-R 14-11-2001	KATOLICKIE RADIO PŁOCK	Diecezja Płocka	09-400 Płock, ul. Tumska 3
062/P/2001-R 26-10-2001	KATOLICKIE RADIO CIECHANÓW	Diecezja Płocka	09-400 Płock, ul. Tumska 3
054/P/2001-R 28-08-2001	RADIO NIEPOKALANÓW	Prowincja Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (Ojcowie Franciszkanie)	00-225 Warszawa, ul. Zakroczymska 1
053/P/2001-R 28-08-2001	RADIO VOX FM KRAKÓW	Archidiecezja Krakowska	31-004 Kraków, ul. Franciszkańska 3
029/P/2001-R 14-08-2001	RADIO PLUS BYDGOSZCZ	Polska Prowincja Zgromadzenia Ducha Świętego pod opieką Niepokalanego Serca Maryi	85-152 Bydgoszcz, Al. Jana Pawła II 117
028/P/2001-R 14-08-2001	RADIO PLUS ZIELONA GÓRA	Diecezja Zielonogórsko-Gorzowska	65-075 Zielona Góra, Pl. Powstańców Wielkopolskich 1
027/P/2001-R 14-08-2001	RADIO PLUS GORZÓW	Diecezja Zielonogórsko-Gorzowska	65-075 Zielona Góra, Pl. Powstańców Wielkopolskich 1
026/P/2001-R 14-08-2001	RADIO PLUS GŁOGÓW	Diecezja Zielonogórsko-Gorzowska	65-075 Zielona Góra, Pl. Powstańców Wielkopolskich 1
025/P/2001-R 14-08-2001	KATOLICKA ROZ- GŁOŚNIA DIECEZJI PELPLIŃSKIEJ – R- ADIO GŁOS	Diecezja Pelplińska	83-130 Pelplin, ul. Biskupa Dominika 11
023/P/2001-R 27-07-2001	VIA – KATOLICKIE RADIO RZESZÓW	Diecezja Rzeszowska	35-032 Rzeszów, ul. Zamkowa 4
022/P/2001-R 12-07-2001	RADIO KATOLICKIE ZBROSZA DUŻA	Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. Św. Jana Chrzciciela w Zbroszy Dużej	05-604 Jasieniec, Zbrosza Duża 45

1	2	3	4
020/P/2001-R 12-07-2001	KATOLICKIE RADIO ZAMOŚĆ	Diecezja Zamojsko- Lubaczowska	22-400 Zamość, ul. Hetmana J. Zamoys- kiego 1
019/P/2001-R 12-07-2001	RADIO WARSZAWA	Diecezja Warszawsko- Praska	03-707 Warszawa, ul. Floriańska 3
018/P/2001-R 12-07-2001	KATOLICKIE RADIO PODLASIE	Diecezja Siedlecka	08-110 Siedlce, ul. Piłsudskiego 62
017/P/2001-R 12-07-2001	RADIO PLUS RADOM	Diecezja Radomska	26-600 Radom, ul. Młyńska 23/25
016/P/2001-R 12-07-2001	RADIO PLUS OPOLE	Diecezja Opolska	45-005 Opole, ul. Książąt Opolskich 19
015/P/2001-R 12-07-2001	RADIO VICTORIA MIĘDZY ŁODZIĄ A WARSZAWĄ – ROZGŁOŚNIA DIE- CEZJI ŁOWICKIEJ	Diecezja Łowicka	99-400 Łowicz, ul. Stary Rynek 20
013/P/2001-R 12-07-2001	RADIO VOX FM KOSZALIN	Diecezja Koszalińsko- Kołobrzaska	75-950 Koszalin, ul. Ks. Kard. Stefana Wyszyńskiego 25
012/P/2001-R 12-07-2001	RADIO KATOLICKIE DIECEZJI KALISKIEJ	Diecezja Kaliska	62-810 Kalisz, ul. Widok 80/82
010/P/2001-R 12-07-2001	KATOLICKIE RADIO RODZINA	Archidiecezja Wrocławska	50-328 Wrocław, ul. Katedralna 13/15
009/P/2001-R 12-07-2001	Radio PLUS Warszawa	Archidiecezja Warszawska	00-246 Warszawa, ul. Miodowa 17/19
008/P/2001-R 12-07-2001	RADIO FARA – ROZ- GŁOŚNIA ARCHIDIE- CEZJI PRZEMYSKIEJ	Archidiecezja Przemyska Obrządku Łacińskiego	37-700 Przemyśl, Pl. Katedralny 4
007/P/2001-R 12-07-2001	RADIO eR	Archidiecezja Lubelska	20-950 Lublin, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 2
006/P/2001-R 12-07-2001	RADIO EM	Archidiecezja Katowicka	40-951 Katowice, ul. Jordana 39
005/P/2001-R 12-07-2001	RADIO PLUS GNIEZNO	Archidiecezja Gnieźnieńska	62-200 Gniezno, ul. Kanclerza Jana Łas- kiego 7
004/P/2001-R 12-07-2001	RADIO VOX FM BIAŁYSTOK	Archidiecezja Białostocka	15-087 Białystok, ul. Kościelna 1
261/2001-R 10-04-2001	RADIO ORTODOXIA	Prawosławna Diecezja Białostocko-Gdańska	15-420 Białystok, ul. Liniarskiego 2

Koncesje na rozpowszechnianie programów telewizyjnych drogą naziemną³⁶

187/P/2004-T 16-11-2004	TV PULS	TELEWIZJA PULS Sp. z o.o.	00-724 Warszawa, ul. Chełmska 21 studio 22
----------------------------	---------	------------------------------	---

Koncesje na rozpowszechnianie programów telewizyjnych drogą satelitarną³⁷

287/2003-T 13-03-2003 ³⁸	TRWAM ³⁹	Fundacja LUX VERITATIS ⁴⁰	00-876 Warszawa, ul. Ogrodowa 59A, lok. 102B
--	---------------------	---	---

1. RADIOFONIA OGÓLNOPOLSKA KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

Ogólnopolska rozgłośnia kościelna Radio Maryja jest własnością Prowincji Warszawskiej Zgromadzenia Ojców Redemptorystów, która jest koncesjonariuszem koncesji na nadawanie programu o nazwie Radio Maryja. Rozgłośnia ta nie ma osobowości prawnej.

³⁶ <http://www.krrit.gov.pl/bip/Nadawcy/Nadawcykoncesjonowani/Koncesjetelewizyjne/ta-bid/217/Default.aspx-2010.06.12.12.04>

³⁷ <http://www.krrit.gov.pl/bip/Nadawcy/Nadawcykoncesjonowani/Koncesjesatelitarne/ta-bid/218/Default.aspx-2010.08.02.23.30>

³⁸ Koncesji udzielono na rozpowszechnianie w sposób rozsiewczy satelitarny programu telewizyjnego o charakterze wyspecjalizowanym edukacyjno-poradniczym i religijnym.

³⁹ Telewizja Trwam chociaż deklaruje, że jest telewizją katolicką, to jednak w swojej nazwie nie używa przymiotnika *katolicka* – nie spełnia bowiem wymogów formalnych określonych w kościelnym prawie powszechnym i partykularnym – nie uzyskała zgody Konferencji Episkopatu Polski na posługiwanie się określeniem *katolicka*, a nawet o zgodę taką nie występowała.

⁴⁰ Jak wynika z oficjalnej strony internetowej, Fundacja Lux Veritatis została założona w 1998 r. Jej działalność statutowa polega na wspieraniu Kościoła katolickiego w głoszeniu Dobrej Nowiny, w tym w szczególności przez: propagowanie zasad moralnych opartych na Dekalogu w środkach społecznej komunikacji, krzewienie w społeczeństwie kultury polskiej związanej z chrześcijaństwem, integrowanie środowisk naukowych, twórczych i dziennikarskich w duchu wartości chrześcijańskich (za: <http://www.luxveritatis.pl/index.php?strona=o-fundacji>). Grono fundatorów stanowi trzech redemptorystów – ojcowie: Tadeusz Rydzyk, Jan Król i Stanisław Kwiatkowski; jednocześnie są oni członkami zarządu. Prezesem jest ojciec T. Rydzyk. W statucie Fundacji Lux Veritatis zapisano, że będzie wspierać wiele różnych dzieł, m.in. działalność naukową, kulturalną, sport, budowę dróg i sieci wodociagowych na wsi, ochronę zdrowia, a także krajową twórczość audiowizualną (za: M. R y b a k, *Tajemnice światła prawdy – czyli wszystko co wiadomo o fundacji Lux Veritatis*, www.wp.pl-2002-12-08).

2. RADIOFONIA DIECEZJALNA, PARAFIALNA I ZAKONNA KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

Według informacji podanych przez KRRiT na stronie internetowej, diecezje, zakony i parafie Kościoła katolickiego dysponują 42 koncesjami na nadawanie programu radiowego.

Spośród podmiotów tych według informacji zebranych przez autora⁴¹:

a) Osobowość prawną w trybie administracyjnym rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych i administracji uzyskały dwie rozgłośnie kościelne:

– Radio Plus Gliwice – osobowość prawną nadał radiu minister spraw wewnętrznych i administracji 28 kwietnia 1998⁴² (koncesja wydana jest, podobnie jak w innych stacjach na rzecz diecezji, na podstawie uzgodnień dokonanych między KRRiT a Sekretariatem KEP w czasie procesu koncesyjnego w 2000 r.⁴³);

– Radio eR (dawniej: Radio Plus Lublin)⁴⁴ – osobowość prawną nadał radiu minister spraw wewnętrznych i administracji 6 stycznia 1999 r.⁴⁵

b) Osobowość prawną w trybie rejestracji sądowej uzyskały także dwie rozgłośnie:

– Radio eM ma osobowość prawną wynikającą z art. 12 Ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych⁴⁶ – ponieważ jest spółką z ograniczoną odpowiedzialnością⁴⁷;

⁴¹ W drodze kwerendy Dziennika Ustaw oraz kwerendy przeprowadzonej za pomocą poczty elektronicznej w kuriach diecezjalnych posiadających rozgłośnie radiowe i samych rozgłoszeniach, których adresy e-mailowe ustalono na podstawie *Leksykonu Kościoła katolickiego w Polsce*, red. B. Łoziński, G. Polak, M. Preciszewski, Warszawa 2003, s. 40-123 (wysłano ponad 70 e-maili). Odpowiedziało ok. 30% adresatów.

⁴² Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 kwietnia 1998 r. w sprawie nadania osobowości prawnej Katolickiemu Radiu Plus Diecezji Gliwickiej, Dz. U. Nr 59, poz. 380.

⁴³ Informacja uzyskana od księdza Sebastiana Mareckiego; list elektroniczny (e-mail) datowany 1 czerwca 2005.

⁴⁴ Informacja uzyskana od księdza Jarosława Jeczenia; list elektroniczny (e-mail) datowany 18 maja 2005.

⁴⁵ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 6 stycznia 1999 r. w sprawie nadania osobowości prawnej Radiu Plus Lublin z siedzibą w Lublinie, Dz. U. Nr 6, poz. 48.

⁴⁶ Dz. U. Nr 94, poz. 1037.

⁴⁷ Spółka została zawiązana aktem notarialnym sporządzonym w Kancelarii Notarialnej w Katowicach, ul. Kopernika 26 w dniu 21 stycznia 1997 r. przed asesorem notarialnym Jackiem Darowskim (repertorium A nr 669/1997). Pierwotnie spółka była zarejestrowana w Re-

– od 1 lutego 2005 r. radio Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej funkcjonuje jako spółka z o.o. pod firmą Radio Plus Polska Zachodnia Sp. z o.o.⁴⁸, w której diecezja ma 20% udziałów (do końca stycznia 2005 r. Diecezja Zielonogórsko-Gorzowska posiadane rozgłośnie⁴⁹ miała zorganizowane w jednym, wyodrębnionym podmiocie gospodarczym o nazwie Radio Plus Diecezja Zielonogórsko-Gorzowska. Podmiot ten nie miał własnej osobowości prawnej, ale był uznawany za podmiot gospodarczy przez Izbę Skarbową⁵⁰).

Pozostałe rozgłośnie nie mają osobowości prawnej, prowadząc działalność korzystając z osobowości prawnej diecezji (parafii, zakonów)⁵¹.

jeździe Handlowym B, prowadzonym przez Sąd Rejonowy w Katowicach. W dniu 31 maja 2005 spółka została wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod nr. 0000014828. Pierwotnie spółka działała pod firmą Radio Plus Katowice Sp. z o.o. Firma spółki została zmieniona w drodze zmiany statutu spółki w dniu 18 kwietnia 2002 r., a zmiana ta została zarejestrowana przez Sąd Rejonowy w Katowicach 23 maja 2002 r. Od tej pory spółka działa pod firmą *Radio eM Sp. z o.o.* Całość udziałów spółki (261 udziałów o wartości 1.000,00 złotych) należy do Archidiecezji Katowickiej Kościoła Rzymskokatolickiego w Katowicach. Zarząd spółki jest jednoosobowy. Przedmiotem działalności spółki jest: działalność radiowa i telewizyjna, usługi reklamowe oraz wydawanie nagrań dźwiękowych, [za:] Odpis pełny z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, nr 0000014828, wydany przez Oddział Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego, ul. Trembeckiego 11a w Rzeszowie; stan na dzień 20 października 2005 r., godzina 11.21.02. Ogłoszenie o wpisie do rejestru ukazało się w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polski – „Monitor Sądowy i Gospodarczy” nr 116 pod pozycją 8919 dnia 18 czerwca 2001 r. – informacja uzyskana od księdza Edwarda Marka Nalepy, prezesa Zarządu Spółki; list elektroniczny (e-mail) datowany: Katowice, 23 maja 2005 r.

⁴⁸ Spółka została zawiązana aktem notarialnym sporządzonym w Kancelarii Notarialnej w Zielonej Górze w dniu 30 grudnia 2004 r. przed notariuszem Katarzyną Hańską (repertorium A nr 10878/ 2004). W dniu 7 stycznia 2005 spółka została wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod nr. 0000225815. Udziały w spółce należą do Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej – 20 udziałów o wartości 10.000,00 złotych oraz Superradio Plus Sp. z o.o. – 80 udziałów o wartości 40.000,00 złotych. Zarząd spółki jest jednoosobowy. Przedmiot działalności spółki określony jest bardzo szeroko. Jest nim działalność radiowa i telewizyjna, ale także np. leasing finansowy czy działalność rozrywkowa, [za:] Odpis pełny z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, nr 0000225815, wydany przez Oddział Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego, ul. Trembeckiego 11a w Rzeszowie; stan na dzień 20 października 2005 r., godzina 11.44.23.

⁴⁹ Radio Plus Zielona Góra, Radio Gorzów Plus i Radio Plus Głogów.

⁵⁰ Informacja uzyskana od Bogdana Mikołajczyka, prezesa Zarządu Radio Plus Polska Zachodnia Sp. z o.o.; list elektroniczny (e-mail) datowany 25 maja 2005.

⁵¹ Przedstawiciele rozgłośni, które nie mają osobowości prawnej, ale odpowiedzieli na zapytanie autora, udzielili przy tej okazji następujących informacji: Katolickie Radio Ciechanów (zostało erygowane na mocy Dekretu Biskupa Płockiego nr 1667/93 z 1 sierpnia 1993 r. Koncesja KRRiT nr 062/P/2001-Ru z dnia 26 października 2001 r. udzielona została Diecezji Płockiej z siedzibą w Płocku przy ul. Tumskiej 3, na rozpowszechnianie programu radiowego

3. TELEWIZJA KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

Telewizja Niepokalanów w trakcie realizacji pierwszej koncesji (12 grudnia 1994 – 11 grudnia 2004) nie miała własnej osobowości prawnej. Koncesjonariuszem koncesji na nadawanie programu była Prowincja Warszawska Zakonu

pod nazwą *Katolickie Radio Ciechanów*) i Katolickie Radio Płock (Katolickie Radio Płock jest wyodrębnioną, samodzielną jednostką organizacyjną Diecezji Płockiej oraz podjęło działanie i działa na podstawie: dekretu Biskupa Płockiego nr 654/91 z 25 marca 1991 r.; zezwolenia Ministra Łączności nr 45 z 18 lutego 1993 r.; koncesji Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji nr 68/94-R; obecnie koncesji nr 063/P/2001-R z 14 listopada 2001 r.; Statutu Radia z 4 listopada 1999 r.). Właścicielem obydwu rozgłośni jest Diecezja Płocka, i to ona otrzymała obie koncesje – informacja uzyskana od księdza Tomasza Wójtowicza, notariusza Kurii Płockiej; list elektroniczny (e-mail) datowany: Płock, 3 czerwca 2005 r. *Radio Victoria Między Łodzią a Warszawą – Rozgłośnia Diecezji Łowickiej* jest wyodrębnioną jednostką organizacyjną Diecezji Łowickiej, niemającą osobowości prawnej, powołaną do samodzielnego prowadzenia działalności gospodarczej związanej z nadawaniem programów radiowych na podstawie koncesji posiadanej przez diecezję – informacja uzyskana od księdza Stanisława Plichty, kanclerza Kurii Łowickiej; list elektroniczny (e-mail) datowany 23 maja 2005 r. *Radio Rodzina* – funkcjonuje jako agenda Kurii Metropolitalnej Wrocławskiej – informacja uzyskana od księdza Cezarego Chwilczyńskiego; list elektroniczny (e-mail) datowany 20 maja 2005 r. *Radio RDN Małopolska* z Tarnowa – działa w ramach diecezji jako podmiot wydzielony – informacja uzyskana od księdza Adama Nity, kanclerza Kurii Tarnowskiej; list elektroniczny (e-mail) datowany 19 maja 2005. *Radio Plus* – Legnica – jest wydzielonym podmiotem gospodarczym Diecezji Legnickiej – informacja uzyskana od Stanisława Obertańca, jego dyrektora; list elektroniczny (e-mail) datowany 19 maja 2005. *Via – Katolickie Radio Rzeszów* – informacja uzyskana od księdza Janusza Sądela; list elektroniczny (e-mail) datowany 23 maja 2005 r. *Anioł Beskidów – Beskidzkie Radio Katolickie*, rozgłośnia Diecezji Bielsko-Żywieckiej – koncesjonariuszem jest Diecezja Bielsko-Żywiecka, i to ona rozpowszechnia program radiowy – informacja uzyskana od księdza Jacka M. Pędziwiatra, wicedyrektora *Beskidzkiego Radia Katolickiego – Anioł Beskidów*; list elektroniczny (e-mail) datowany 25 maja 2005. *Radio Plus Białystok* – rozgłośnia radiowa Archidiecezji Białostockiej nie ma osobowości prawnej. Korzysta z osobowości prawnej archidiecezji. Została wydzielona poprzez Urząd Skarbowy jako samodzielny podmiot archidiecezji, prowadzący działalność gospodarczą. Posiada własny NIP, Regon (własna końcówka Regon, początek taki sam jak archidiecezji). Występowała o to wszystko na podstawie dekretu Arcybiskupa Metropolity Białostockiego ustanawiającego Radio Archidiecezjalne z własnym statutem (jest tam adnotacja, że radio nie ma osobowości prawnej, korzysta z osobowości archidiecezji). Radio rozlicza się samodzielnie z urzędami – informacja uzyskana od księdza Zdzisław Karabowicza, dyrektora Radia; list elektroniczny (e-mail) datowany 1 czerwca 2005. *Emaus – Katolickie Radio Poznań* – jest wyodrębnioną jednostką organizacyjną Archidiecezji Poznańskiej; radio zostało wyodrębnione i wyposażone w zespół środków materialnych koniecznych do realizowania powierzonych zadań; w związku z tym nadawcą w rozumieniu ustawy o radiofonii i telewizji z 1992 r. pozostaje Archidiecezja Poznańska, która jest koncesjonariuszem (ma koncesję KRRiT na nadawanie programu radiowego pod nazwą *Emaus – Katolickie Radio Poznań*) – informacja uzyskana od księdza Bogusza Lewandowskiego, dyrektora Radia *Emaus*; list elektroniczny (e-mail) datowany 15 czerwca 2005 r.

Braci Mniejszych Konwentualnych. W trakcie realizacji tej koncesji trwały liczne zabiegi o powiększenie zasięgu stacji oraz poprawę sytuacji ekonomicznej, które doprowadziły do powołania spółki działającej pod firmą Telewizja Puls Sp. z o.o.⁵² Druga koncesja została zatem wydana dla Telewizji Puls Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (nr koncesji 187/P/2004-T)⁵³. Wobec powyższego obecnie Telewizja Puls jako spółka z ograniczoną odpowiedzialnością ma osobowość prawną wynikającą z art. 12 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych.

Telewizja Trwam nie ma osobowości prawnej.

4. RADIOFONIA KOŚCIOŁA PRAWOSŁAWNEGO

W trybie rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych i administracji osobowość prawną uzyskało Radio Orthodoxia⁵⁴.

⁵² Spółka została zawiązana aktem notarialnym sporządzonym w Państwowym Biurze Notarialnym w Warszawie, ul. Świerczewskiego 28, w dniu 23 czerwca 1989 r. przed notariuszem Edwardem Podgórskim (repertorium A nr 13961/89). Pierwotnie spółka była zarejestrowana w Rejestrze Handlowym B prowadzonym przez Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy w Warszawie. W dniu 17 stycznia 2002 spółka została wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod nr. 0000081367. Pierwotnie spółka działała pod firmą Euro Tour Sp. z o.o. Firma spółki została zmieniona w drodze zmiany statutu spółki w dniu 21 stycznia 2004 r., a zmiana ta została zarejestrowana przez Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego w Warszawie dnia 19 marca 2004 r. Od tej pory spółka działa pod firmą *Telewizja Puls Sp. z o.o.* Pierwotnie kapitał zakładowy spółki wynosił 40,00 złotych i należał do dwóch osób: Dariusza Romana Trzeciaka – 48 udziałów o wartości 24 złote oraz Bronisławy Anny Trzeciak – 32 udziały o wartości 16 złotych. Od dnia 19 marca 2004 r. (dzień objęcia udziałów w spółce przez Prowincję Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych) kapitał zakładowy spółki został zwiększony do 50.000,00 złotych. Obecnie kapitał zakładowy spółki wynosi 328.750,00 złotych. Udziały w spółce należą do: Prowincji Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych – 671 udziałów o wartości 167.750,00 złotych oraz *Ster Sp. z o.o.* – 643 udziały o wartości 160.750,00 złotych. Zarząd spółki jest dwuosobowy, a do reprezentacji spółki uprawnieni są dwaj członkowie zarządu łącznie lub jeden członek zarządu działający łącznie z prokurentem. Przedmiotem działalności spółki jest: działalność radiowa i telewizyjna oraz pokrewne, ale także turystyka i handel, [za:] Odpis pełny z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego nr 0000081367, wydany przez Oddział Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego, ul. Trembeckiego 11a w Rzeszowie; stan na dzień 20 października 2005 r., godzina 11.46.00.

⁵³ Sprawozdanie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z rocznego okresu działalności za rok 2004, p. 4.21 i 4.22.

⁵⁴ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 marca 2002 r. w sprawie nadania osobowości prawnej Radiu Orthodoxia, Dz. U. Nr 34, poz. 322.

PODSUMOWANIE

W opracowaniu poszukiwaliśmy odpowiedzi na pytanie: w jaki sposób następuje uznawanie osobowości prawnej uzyskanej przez podmiot w jednym porządku prawnym – w innym porządku prawnym? Zagadnienie to poddaliśmy analizie, przedstawiając uzyskiwanie osobowości prawnej w prawie polskim przez kościelne jednostki organizacyjne na przykładzie kościelnych rozgłośni radiowych i stacji telewizyjnych.

Zgodnie z Konstytucją RP z 1997 r. podstawową zasadą obowiązującą w relacjach państwo–związki wyznaniowe zapisaną w prawie polskim, jest zasada równouprawnienia Kościołów i innych związków wyznaniowych wobec państwa. Regulacje zaś relacji państwo–związki wyznaniowe mają być oparte na umowie międzynarodowej (konkordat) i ustawach z Kościołem katolickim oraz na ustawach uchwalonych na podstawie porozumienia z władzami pozostałych związków wyznaniowych.

Konkordat z 1993 r. stanowi, że: „Rzeczpospolita Polska uznaje osobowość prawną Kościoła Katolickiego oraz [...] wszystkich instytucji kościelnych terytorialnych i personalnych, które uzyskały taką osobowość na podstawie przepisów prawa kanonicznego [zaś]: inne instytucje kościelne mogą na wniosek władzy kościelnej uzyskać osobowość prawną na podstawie prawa polskiego”.

Ustawa z dnia 4 lipca 1991 r. o stosunku Państwa do Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego cały rozdział poświęca regulacji kwestii związanych z osobami prawnymi Kościoła i ich organami. W skład struktury organizacyjnej Kościoła wchodzi osoby prawne wymienione w art. 6 ustawy. Inne jednostki organizacyjne Kościoła mogą, na wniosek Świętego Soboru Biskupów, uzyskać osobowość prawną w drodze rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych i administracji.

Ustawa z 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania stanowi, że osoby prawne Kościołów i innych związków wyznaniowych, ich organy, zakres kompetencji i sposób powoływania oraz reprezentacji określają statuty (prawo wewnętrzne związku wyznaniowego).

Konkordat z 1993 r. nie wypowiada się co do trybu, w jakim następuje uznanie przez państwo osobowości prawnej kościelnych jednostek organizacyjnych mających osobowość na podstawie przepisów prawa kanonicznego. Analiza przepisów ustawy o stosunku Państwa do Kościoła katolickiego prowadzi do wniosku, iż możliwe są cztery tryby uznawania osobowości cywilnoprawnej kościelnych jednostek organizacyjnych mających osobowość ka-

noniczną: tryb ustawowy, tryb administracyjny w drodze powiadomienia właściwego organu władzy państwowej, tryb administracyjny w drodze rozporządzenia ministra właściwego w sprawach wyznaniowych oraz tryb rejestracji sądowej.

Analiza przepisów ustawy o stosunku Państwa do Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego prowadzi do wniosku, iż możliwe są trzy tryby uznawania osobowości cywilnoprawnej kościelnych jednostek organizacyjnych: tryb ustawowy, tryb administracyjny w drodze powiadomienia kompetentnego organu władzy państwowej oraz tryb administracyjny w drodze rozporządzenia ministra kompetentnego w sprawach wyznaniowych.

Konsekwencją uzyskania osobowości cywilnoprawnej przez instytucje kościelne jest możliwość samodzielnego uczestniczenia w obrocie prawnym za pośrednictwem swych organów. Inna konsekwencja wynika z ustawy o stosunku Państwa do Kościoła katolickiego, która stanowi, że: „Kościelna osoba prawna nie odpowiada za zobowiązania innej kościelnej osoby prawnej”. Identycznie stanowi ustawa o stosunku Państwa do Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego.

Pośród wszystkich związków wyznaniowych mających podmiotowość prawną (według stanu na dzień 12 czerwca 2010 r., w Polsce prowadziło swoją misję 170 Kościołów i innych związków wyznaniowych), swoje rozgłośnie radiowe i/ lub stacje telewizyjne posiadają: Kościół katolicki (jedna rozgłośnia radiowa ogólnopolska, 42 rozgłośnie lokalne – diecezjalne, parafialne i zakonne oraz jedna stacja telewizyjna i Telewizja Trwam [z zastrzeżeniami jak wyżej]) oraz Kościół prawosławny (jedna rozgłośnia radiowa). Kościół Ewangelicko-Reformowany nie posiada własnej rozgłośni radiowej ani stacji telewizyjnej, ale realizuje swoje cele przez Radio CCM.

Osobowość prawną w trybie administracyjnym rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych i administracji uzyskały dwie rozgłośnie Kościoła katolickiego oraz jedyna rozgłośnia Kościoła prawosławnego. Osobowość prawną w trybie rejestracji sądowej uzyskały także dwie rozgłośnie i jedna stacja telewizyjna. Pozostałe rozgłośnie nie czyniły starań o uzyskanie osobowości prawnej.

BIBLIOGRAFIA

ŹRÓDŁA PRAWA

ŹRÓDŁA PRAWA POLSKIEGO

- Konkordat między Stolicą Apostolską i Rzeczpospolitą Polską z dnia 28 lipca 1993, Dz. U. z 1998 r., Nr 51, poz. 318, AAS 90(1998), s. 310-329.
- Orzeczenie TK z 30 stycznia 1991 o sygnaturze akt K 11/90. Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego 1991 r., s. 27.
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 kwietnia 1998 r. w sprawie nadania osobowości prawnej Katolickiemu Radiu Plus Diecezji Gliwickiej, Dz. U. Nr 59, poz. 380.
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 6 stycznia 1999 r. w sprawie nadania osobowości prawnej Radiu Plus Lublin z siedzibą w Lublinie, Dz. U. Nr 6, poz. 48.
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 marca 2002 r. w sprawie nadania osobowości prawnej Radiu Orthodoxy, Dz. U. Nr 34, poz. 322.
- Sprawozdanie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z rocznego okresu działalności za rok 2004, p. 4.21 i 4.22.
- Ustawa z dnia 23.04.1964 r. Kodeks cywilny, Dz. U. z 1964 r., Nr 16, poz. 93 z późn. zm.
- Ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych, Dz. U. Nr 94, poz. 1037 z późn. zm.
- Ustawa z 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, t.j., Dz. U. z 2005 r., Nr 231, poz. 1965 z późn. zm.
- Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, Dz. U. Nr 29, poz. 154 z późn. zm.
- Ustawa z dnia 4 lipca 1991 r. o stosunku Państwa do Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego, Dz. U. Nr 66, poz. 287 z późn. zm.
- Ustawa z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej – w związku z reformą ustrojową państwa, Dz. U. Nr 106, poz. 668 z późn. zm.
- Ustawa z dnia 8 sierpnia 1996 r. – Przepisy wprowadzające ustawy reformujące funkcjonowanie gospodarki i administracji publicznej, Dz. U. Nr 106, poz. 497 z późn. zm.
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.

ŹRÓDŁA PRAWA KANONICZNEGO

- Codex Canonum Ecclesiarum Orientalium auctoritate Ioannis Pauli PP. II promulgatus die XVIII Octobris anno MCMXC, AAS 82(1990), s. 1045-1363; tekst polski:

Kodeks Kanonów Kościołów Wschodnich promulgowany przez papieża Jana Pawła II. Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin: Wydawnictwo Archidiecezji Lubelskiej Gaudium 2002.

Codex Iuris Canonici auctoritate Ioannis Pauli PP. II promulgatus die XXV Ianuarii MCMLXXXIII anni, AAS 75(1983), pars II; tekst polski: Kodeks Prawa Kanonicznego. Przekład polski zatwierdzony przez Konferencję Episkopatu, Poznań: Wydawnictwo Pallottinum 1984.

Instrukcja KEP dotycząca zakresu i sposobu uzyskania osobowości prawnej przez instytucje kościelne na podstawie prawa polskiego, Akta KEP 2000, nr 5 s. 41-50.

LITERATURA

K r u k o w s k i J., Polskie prawo wyznaniowe, Warszawa 2005.

L i b i s z o w s k a - Ż ó ł t k o w s k a M., Kościoły i związki wyznaniowe w Polsce. Mały słownik, Warszawa: Verbinum 2001.

M i s z t a l H., Osobowość prawna kościołów i innych związków wyznaniowych, [w:] Prawo wyznaniowe, red. H. Misztal, P. Stanisław, Lublin–Sandomierz: Wydawnictwo Diecezjalne Sandomierz 2003.

R a d w a ń s k i Z., Prawo cywilne – część ogólna, Warszawa: C.H. Beck 2002.

S o b a ń s k i R., [Rozdział II] Osoby prawne, [w:] J. K r u k o w s k i, R. S o b a ń s k i, Komentarz do Kodeksu Prawa kanonicznego, t. I: Księga I. Normy ogólne, Poznań: Pallottinum 2003.

WYKORZYSTANE STRONY INTERNETOWE

Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji: <http://www.krrit.gov.pl/>

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji: <http://www.mswia.gov.pl/>

Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie: <http://upjp2.edu.pl>

THE ISSUE OF GAINING THE LEGAL ENTITY
BY THE ECCLESIAL ORGANIZATIONAL UNIONS
IN THE POLISH LAW SYSTEM ON THE EXAMPLE
OF THE ECCLESIAL BROADCASTING (RADIO AND TELEVISION)

S u m m a r y

In this publication there was discussed the issue of accepting the legal entity by the ecclesial organizational unions in Poland on the example of ecclesial broadcasting (radio and television). Only two churches that is the Catholic Church and the Orthodox Church have their own broadcasting stations.

According to the regulations there are four procedures of gaining the legal status by the ecclesial organizational unions. These are: the regulation procedure, the administrative procedure by way of notification the appropriate body of public authority; the administrative procedure by way of the decree of the proper ministry of religious matters and the procedure of judicial registration (this procedure is valid only to the Catholic Church).

The result of gaining the legal status is that one ecclesial legal entity is not responsible for the commitments of the other ecclesial legal entity.

The Catholic Church has got one nationwide radio station, 42 local radio stations, that are diocesan, parish and monastic radio stations and one television station. The Orthodox Church has got one radio station.

The legal entity in the administrative procedure by the decree of the Minister of Interior and Administration have gained two Catholic radio stations and one Orthodox radio station. The legal entity in the procedure of judicial registration have also gained two radio stations and one television station. The rest stations have not made any effort to gain the legal entity.

Słowa kluczowe: osobowość prawna, Kościoły i związki wyznaniowe, radiofonia i telewizja.

Key words: Legal entity, churches and religious unions, broadcasting.